

Verkiezingsprogramma

CDA

Edam-Volendam

2014-2015

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pag.
1. Voorwoord	3
2. Het CDA kiest voor:	3
3. Communicatie	5
4. Ruimte voor ondernemen	6
5. Dorpshart Volendam	7
6. Werken	8
7. Wonen	8
8. Onderwijs	9
9. Zorg	11
10. Samen doen	12
11. Sport	14
12. Kunst en Cultuur	14
13. Openbare Orde en Veiligheid	15
14. Verkeer en Vervoer	16
15. Milieu	17
16. Financiën	17
17. De rol van de gemeente	18

1. Voorwoord

Het CDA wil zich ook de komende twee jaar weer inzetten voor een gemeente, waar de burger zich goed voelt. Goed op het gebied van wonen, werken en recreëren; goed op het terrein van ondernemen. Maar zeker ook goed waar het gaat om extra aandacht, zorg en ondersteuning voor de inwoners die dit nodig hebben.

Wij willen blijven werken aan een gemeente die zich inzet voor haar inwoners en waar de burgers zich betrokken voelen bij hun gemeente en de lokale politiek. Kortom een gemeente, die ruimte geeft aan en faciliteiten schept voor al haar inwoners. Waar niemand aan de kant hoeft te blijven staan. Een gemeente met een goed voorzieningenpakket tegen betaalbare tarieven.

Het CDA streeft er naar dit alles te realiseren zonder verdere lastenverzwaringen en met behoud van een gunstig belastingklimaat. Nu de rijksoverheid bezuinigt op de gemeentelijke financiën en daarnaast ook nog overheidstaken aan de gemeente overdraagt zal dit de nodige inventiviteit vergen. De schaarse middelen moeten zo effectief mogelijk worden ingezet en er zullen keuzes moeten worden gemaakt. Richtsnoer hierbij moet zijn: een zo hoog mogelijk rendement voor gemeente en burgers, tegen een zo laag mogelijke inzet van (belasting)gelden.

Onze partij staat derhalve een krachtig financieel beleid voor met constante aandacht voor mogelijke bezuinigingen door efficiëntie, overheveling van taken naar de markt en/of samenwerking met andere gemeenten zonder dat de kwaliteit van ons voorzieningenniveau hieronder te lijden heeft.

Dit verkiezingsprogramma geeft in hoofdlijnen de koers aan, die het CDA wil varen. Allereerst vindt u de speerpunten voor de komende vier jaar terwijl in de pagina's daarna meer uitgebreid op onze standpunten wordt ingegaan. Voor ons is belangrijk dat uitvoering van dit beleid vorm krijgt in samenspraak met inwoners, instellingen en ondernemers. Daarom zal actief worden gestreefd naar het in gesprek gaan met en het luisteren naar de burgers. Niet alleen in verkiezingstijd, maar ook in de jaren daarna zijn fractie- en bestuursleden - en bij deelname aan een college ook de wethouder(s) -bereikbaar en aanspreekbaar over actuele zaken en ontwikkelingen die voor inwoners, instellingen en ondernemers van belang zijn.

2. Het CDA Edam-Volendam kiest voor:

Communicatie:

- Zeggen wat je doet en doen wat je zegt / ruime openingstijden gemeentelijke loketten.
- Zorgen voor optimaal gebruik van de social media t.b.v. informatie aan inwoners / een website met het keurmerk 'drempelvrij'.
- Goed informeren van de inwoners met gerichte informatie en campagnes, vooral waar het gaat om nieuwe wet- en regelgeving zoals de grote veranderingen op gebied van zorg, WMO-voorzieningen en participatie.
- Invoering van het zogenaamde verwachtingsmanagement.

Economie:

- Versterking van de personele bezetting en het behoud van een optimaal functionerend 'ondernemersloket'.
- Op- en inrichten van een goed werkend ondernemersplatform.
- Verminderen van de regeldruk en waar mogelijk bekorten van procedures.
- Zoveel als mogelijk gemeentelijke opdrachten binnen Edam-Volendam aanbesteden.

- Realiseren van korte betalingstermijnen door gemeente.
- Ontwikkeling van een (strategische) 'bedrijventerreinvisie'.
- Opstellen, dan wel actualiseren van een toeristische visie.
- Faciliterende rol vervullen bij de organisatie van een 'ZZP-loket'.

Dorpshart Volendam:

- Vaststellen goed doordachte, bij Volendam passende termijnvisie, die in de pas loopt met een 'structuurvisie detailhandel' voor onze hele gemeente.

Werken:

- In overleg en samenwerking met het bedrijfsleven bevorderen van 'Social Return' (dat extra werk(ervarings)plaatsen beoogt te creëren voor mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt).

Wonen:

- Edammer jongeren behouden voor Edam door woningbouw op uitbreidingsgebied grenzend aan Keetzijde en op inbrei-locaties als het Korsnästerrein.
- Na afronding van de Broeckgouw ontwikkeling van de Lange Weeren, maar gezien de huidige markt voorzichtigheid bij aankopen en ontwikkeling van de gronden.

Onderwijs:

- Scholen stimuleren meer aan te sluiten op de wensen en behoeften van het bedrijfsleven. Met name in overleg met het bedrijfsleven voldoen aan de vraag naar technisch- en ambachtelijk onderwijs.
- Stimuleren van de oprichting van een vishandelsopleiding binnen onze gemeente.
- Opstellen van een huisvestingsplan c.q. herbestemmingsplan voor (gedeeltelijk) leegkomende scholen.

Zorg:

- Herontwikkeling van de Maria-Goretti-locatie met levensloopbestendige wooneenheden voor senioren.
- Instelling van een 'breed zorgloket' waar zorgconsumenten en zorgverleners voor alle vragen terecht kunnen.
- Ondanks de rijksbezuinigingen zo veel als mogelijk zorgvoorzieningen op het huidige peil behouden.
- IJveren voor een zo groot mogelijke uitbreiding van het aantal zorgplaatsen binnen onze gemeente.

Sport:

- Bouw van een nieuwe sporthal ter vervanging van de Seinpaal.
- Realiseren van een nieuwe turnhal in de Broeckgouw, eventueel in combinatie met de nieuwe sporthal.
- Ondanks de rijksbezuinigingen zo veel mogelijk de (sport)voorzieningen op het huidige peil handhaven.

Verkeer en Vervoer:

- In overleg met HHNK (afdeling werken) aansturen op een vooroverproject onderlangs het Noordeinde naar het Kleiperk met daarop een rijweg. Twee vliegen in één klap: een

afdoende bescherming tegen het water en een einde aan de verkeersoverlast op het Noordeinde en de Haven.

- De afronding van een provinciaal fiets- en voetpadenplan dat ook onze dijk behelst.
- Optimalisering van de veiligheid van 'schoolroutes' en de omgeving van scholen.

Milieu:

- Stimuleren en ondersteunen van particuliere initiatieven inzake het gebruik van duurzame energie.
- Scholen en gemeentelijke gebouwen voorzien van zonnepanelen.

Financiën:

- Krachtig financieel beleid, schaarse middelen effectief inzetten.
- Geen verdere lastenverzwaring.
- Behoud gunstig belastingklimaat.

3. Communicatie

Communicatie tussen het CDA en de kiezers, maar zeker ook tussen de gemeente en haar inwoners, betekent voor ons: **"Zeggen wat je doet en doen wat je zegt!"**

Goede communicatie begint met een makkelijk toegankelijke informatievoorziening en dienstverlening. Het CDA ziet inwoners niet als klanten, maar als burgers. Burgers zijn er niet voor de gemeente; de gemeente is er voor de burgers en zal zich als 'dienstverlener' moeten opstellen.

Dit houdt bijvoorbeeld in dat de gemeente zich met avondopenstellingen aanpast aan de flexibele werktijden van mensen. Dat afspraken worden gemaakt op tijden die de burger schikken en dat als men fysiek niet in staat is om naar het gemeentehuis te komen, zij thuis worden bezocht.

Maar ook dat het college, de Raad en de ambtenaren zich oplossingsgericht opstellen. Daar waar burgers, ondernemers, verenigingen, instellingen etc. een probleem ervaren, moet positief worden meegedacht door de gemeente. Geen houding van nee, tenzij....., maar veel meer: ja, mits.....

Afdelingen, loketten moeten tijdens kantooruren (telefonisch) optimaal bereikbaar zijn om snel gewenste informatie te kunnen bieden. Daarom pleiten wij voor een bredere kennis bij en een multi-inzetbaarheid bij ambtenaren. Dit voorkomt dat bij ziekte of vakantie bepaalde vragen niet (kunnen) worden beantwoord.

In een tijd van steeds verdere oprukkende 'social media' dienen de mogelijkheden hiervan optimaal te worden benut. Dat neemt echter niet weg dat ook – en met name de voor ouderen - de bekende bereikbaarheid via de telefoon en balie blijft bestaan.

Digitale informatie en dienstverlening moet makkelijk vindbaar zijn ook voor mensen met een beperking. Om die reden dient een goede gemeentelijke website te voldoen aan het waarmerk 'drempelvrij'.

Het CDA zou graag de invoering van het zogenaamde verwachtingsmanagement verwezenlijkt zien. Bij ontvangst van een verzoek, brief, bezwaarschrift etc. van een ondernemer, instelling of burger zou niet alleen een ontvangstbevestiging moeten worden verstuurd, maar tevens een indicatie moeten worden gegeven van de verwachte afhandelingsduur van een verzoek, brief of bezwaarschrift.

4. Ruimte voor ondernemen

Wat betreft de economie is Edam-Volendam, net als op sommige andere terreinen, uniek! Binnen onze gemeentegrenzen hebben wij een aantal grote, internationaal opererende bedrijven, waardoor Edam-Volendam op het gebied van economie en werkgelegenheid een belangrijke plaats inneemt, zowel regionaal, landelijk, als internationaal. Daarnaast hebben we natuurlijk het toerisme als een belangrijke economische drager, waarbij de komst van het Marinapark en de bijbehorende jachthaven een enorme impuls hebben gegeven aan de werkgelegenheid in deze sector, naast datgene dat we al hadden. Naast de toeristische sector is de bouwsector een andere zeer belangrijke drager van onze lokale economie. Vele inwoners zijn werkzaam in deze sector waarbij naast enkele grote werkgevers vooral het aantal MKB'ers en ZZP'ers indrukwekkend is. Het CDA prijst zich gelukkig dat onze gemeente vele bedrijven huisvest en een ondernemende bevolking heeft, die een hoge arbeidsethos kent.

Het gemeentelijk beleid moet gericht zijn op het behoud en waar mogelijk uitbreiding van deze economische bedrijvigheid. Immers een goed investeringsklimaat en een gezonde economie schept banen en laat mensen meedoen in de samenleving. Het CDA wil ondernemers, onder voorwaarden, ruimte geven voor innovatie en nieuwe initiatieven waardoor groei ontstaat. Dat houdt in dat ondernemers een ondernemende gemeente ontmoeten. Zowel college als ambtenaren moeten wensen, aanvragen etc. met welwillendheid bezien en in samenspraak met de indieners eventuele knelpunten (trachten) op (te) lossen. Van een gemeente mag worden verwacht dat zij een faciliterende rol op zich neemt ten gunste van het bedrijfsleven. Dit kan op velerlei manieren.

Allereerst moeten vragen en/of opmerkingen van ondernemers snel, adequaat en vooral duidelijk worden beantwoord. Geen gezocht langs verschillende afdelingen, maar één loket, bezet door voldoende en vooral ook ter zake kundige medewerkers. De huidige afdeling Economie en Toerisme bestaat uit minder dan één FTE. Dit is naar onze mening te kwetsbaar. Wij zijn dan ook voorstander van versterking van deze bezetting en om zo een optimaal functionerend 'ondernemersloket' te blijven waarborgen.

Het CDA wil dat in overleg tussen gemeente en het bedrijfsleven gewerkt wordt aan vermindering van de regeldruk. Ook dient de gemeente binnen de wettelijke kaders de gemeentelijke opdrachten zoveel mogelijk lokaal aan te besteden. Het kort houden van de betalingstermijnen voor geleverde diensten en goederen door ondernemers aan de gemeente ondersteunt de bedrijfsvoering van onze bedrijven.

Een andere faciliteit, die wij graag gerealiseerd willen zien, is de ontwikkeling van een (strategische) 'bedrijventerreinvisie', waarin het nieuwe industrieterrein bij de Oosthuizerweg zal worden bestemd voor de uitplaatsing van industrie/bedrijvigheid, die nu bijvoorbeeld op het Slobbeland en Oorgat is gevestigd. En wellicht valt te bezien of ook vanaf andere locaties hiertoe mogelijkheden bestaan.

Bij een dergelijke visie dient een lijst te worden opgesteld van bedrijven, die de gemeente liever op een andere plek gevestigd ziet. Om zo'n verhuizing te stimuleren moeten aan hen eventueel voordelen worden geboden, zoals reductie op grondprijzen, ruimhartige verhuisvergoedingen,

vrijstelling van of korting op leges en/of begeleiding in de benodigde procedures. Actief moet worden gezocht naar subsidies voor dit soort trajecten. Dit alles uiteraard binnen juridisch en financieel haalbare kaders.

Behalve een 'bedrijventerreinvisie' wil onze partij op korte termijn ook een geactualiseerde toeristische visie gepresenteerd zien. Een optimale benutting van de mogelijkheden, die zowel Edam als Volendam, maar ook de regio te bieden hebben, moet daarbij het uitgangspunt zijn. Wel dient overlast voor de eigen inwoners, zoveel als mogelijk is, te worden voorkomen dan wel te worden teruggedrongen. We denken hierbij vooral aan parkeeroverlast in de oude kommen, vandalisme op het Zuideinde en opdringerige kijkers op het Doolhof.

Om de communicatielijnen tussen de gemeente en de ondernemers kort te houden, is het naar de mening van het CDA wenselijk dat vanuit de gemeente een overlegplatform en –structuur tussen haar en alle geledingen binnen de ondernemerswereld wordt opgericht (ondernemersplatform).

Voor de vele ZZP'ers binnen onze gemeente kan een goed georganiseerd 'ZZP-loket' grote voordelen bieden. Het CDA is voorstander om te onderzoeken of en in hoeverre de gemeente een faciliterende rol kan en dient te vervullen bij de organisatie en het opzetten van een samenwerkingsverband tussen diverse ZZP'ers en de verdere uitwerking hiervan. Wat te denken als honderden zelfstandige ondernemers in diverse branches in één database worden opgenomen, om op deze manier vraag en aanbod van werk samen te kunnen brengen. Dit moet voordelen bieden.

Met belangstelling volgen wij de activiteiten van Glasaal Volendam, die gericht zijn op de ontwikkeling van kweek (in een beperkte ruimte) van glasaal en het uitzetten hiervan in het IJsselmeer. Met als uiteindelijk doel tot een duurzame versterking van de palingvisserij te komen. Een innovatieproject op het gebied van visteelt, dat ook internationaal wordt gevolgd. Welslagen van dit project zal gunstig zijn voor de economie, de werkgelegenheid en het toerisme binnen onze gemeente. Volendam kan haar naam als vissersdorp weer volledig waar maken! Wij willen ons beijveren de visserijbelangen zo krachtig mogelijk te behartigen en waar nodig te verdedigen tegen ongunstige Nederlandse en/of Europese regelgeving.

5. Dorpshart Volendam

Volgens het CDA verdient het dorpshart van Volendam een upgrading. We denken hierbij niet aan een grootschalige uitbreiding van het winkelbestand, grote ondergrondse parkeergarage(s) en/of hoge appartementenbouw. Het CDA denkt dat Volendam het niet moet hebben van weer een aantal filialen van grootwinkelbedrijven, die je overal tussen Den Helder en Maastricht kunt vinden. Volendam moet zich vooral beijveren voor de komst van speciaalzaken in verschillende branches. Winkels, waarvoor de consument naar Volendam wil komen. Speciaalzaken met kwaliteit en klasse. Het omtoveren van het Europaplein in een gezellig dorpsplein, omzoomd door één of meerdere zaken met terras, maakt in onze visie deel uit van deze opwaardering. Hierbij dient wel rekening te worden gehouden met de belangen van de gevestigde detailhandel. Maar niet alleen moet gewaakt worden voor de belangen van de detailhandel en de horeca. Ook de direct omwonenden van het dorpshart moeten met plezier kunnen blijven wonen. Verder dient bij ontwikkeling van het Europaplein en directe omgeving te worden gelet op de markt, de jaarlijkse kermis en eventueel andere buitenevenementen. Het dorpshart is immers de plaats waar het gebeurt! Het is vanzelfsprekend dat voorafgaand aan een upgrading een goed doortimmerde, bij Volendam

passende termijnvisie wordt vastgesteld, die in de pas loopt met een 'structuurvisie detailhandel' voor onze hele gemeente.

6. Werken

Ondanks ondersteuning en stimulering van het lokale bedrijfsleven zullen ook in Edam-Volendam, zeker in tijden van crisis, mensen buiten de (economische) boot vallen.

Het CDA vindt betaald werk de beste vorm van sociale zekerheid. Het biedt mogelijkheden tot zelfontplooiing en sociale contacten. De arbeidsmarkt biedt echter niet voor iedereen gelijke kansen. Onze gemeente kent kwetsbare inwoners, die weinig mogelijkheden hebben voor een kansrijke plek op dit terrein. De ingrijpende herstructurering bij Baanstede, waar ook veel inwoners van onze gemeente werkzaam zijn, kan grote gevolgen hebben voor de huidige WSW-ers. Voor 'nieuwe' WSW-geïndiceerden en voor de meeste Wajongers gaat vanaf 2015 de poort dicht. Het is dan van groot belang, dat onze gemeente aan deze kwetsbare burgers ook echt wat kan bieden. Als Christendemocraten vinden wij dat gezocht moet worden naar nieuwe vormen van samenwerking, waarbij de verantwoordelijkheid voor deze groep wordt gedeeld met private partijen. Dat is goed en het CDA zou dan ook graag zien dat, in overleg en in samenwerking met het bedrijfsleven, wordt nagegaan of en op welke wijze de inzet van Social Return hierbij een rol kan spelen

Social Return beoogt het creëren van extra werk(ervarings)plaatsen voor mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Daarmee wordt het bestaande arbeidsmarkt- en reïntegratiebeleid ondersteund. Door het scheppen van extra arbeidsplaatsen, kan de doelgroep naar vermogen participeren (waardoor ook sprake is van extra productiviteit, die anders onbenut zou blijven). Het CDA in Edam-Volendam acht het van groot belang, dat structureel aandacht wordt geschonken aan de mogelijkheden van Social Return.

Behalve voor de reeds genoemde groepen kan naar de mening van het CDA Social Return mogelijk ook een rol spelen bij andere meer kansarme groepen in de samenleving, zoals bijvoorbeeld vroegtijdige schoolverlaters, bijstandsgerechtigden en/of werklozen van vijftig jaar en ouder.

Verder verwacht onze partij dat ook de kort geleden aangestelde werkconsulent, door bemiddeling tussen werkzoekenden en mogelijke werkgevers, een positieve rol kan vervullen, waarbij het gaat om minder makkelijk aan een baan te helpen personen. Ook dient hij naar de mening van het CDA een rol te vervullen bij het bijeenbrengen van tijdelijke arbeidstekorten en/of -overschotten in bepaalde sectoren. Dit ter voorkoming van onnodige werkloosheid.

7. Wonen

Voor de meeste inwoners van onze gemeente is het blijven wonen in de gemeente een belangrijke zaak. Binnen de wettelijke kaders zal het CDA ook in de toekomst blijven ijveren voor woningbouw ten behoeve van de eigen burgers. Dit achten wij van cruciaal belang voor het gevoel van saamhorigheid binnen onze gemeenschap. Ook in Edam is het belangrijk om jonge gezinnen huisvestingsmogelijkheden te bieden om vergrijzing tegen te gaan. Wij zien daartoe kansen in het uitbreidingsgebied, direct grenzend aan de Keetzijde en blijven voorstander van nieuwbouw op het Korsnäterrein.

Bij het bouwen in de 'oude kom' van Volendam moet worden gestreefd naar een zo goed mogelijk behoud van het dorpsgezicht, om aldus een stukje van onze geschiedenis over te dragen aan onze kinderen en een aantrekkelijke dorpskern te behouden. Vooral ook in de oude kom dient een

optimaal evenwicht tussen bebouwing en groen te worden bewaard, door bij planvorming deze beide factoren zorgvuldig tegenover elkaar af te wegen.

Bij de opzet en ontwikkeling van nieuwe wijken moet niet alleen worden gekeken naar de bestaande en op termijn te verwachten vraag naar woningen, maar zeker ook naar de soort woningen. Met specifieke woonwensen en de behoefte aan specifieke woonvormen moet rekening worden gehouden. Het bouwen van meer verschillende woningtypen voor diverse doelgroepen vergroot niet alleen de levendigheid, maar ook de levensloopbestendigheid van de wijk. Maar ook bij het realiseren van overige wijkvoorzieningen dient te worden gelet op de wensen en behoeften van zowel jongeren als ouderen.

Nadat de Broeckgouw is voltooid, willen wij een verdere uitbreiding realiseren op de Lange Weeren. Alhoewel bij de voorbereiding van de Broeckgouw bleek dat het lang kan duren, voordat in het overgereguleerde Nederland een nieuwe stads- of dorpsuitbreiding mogelijk is, moet in deze tijd van crisis toch ook de nodige voorzichtigheid in acht worden genomen, daar waar het gaat om de ontwikkeling van uitbreidingsgebieden. Het kritisch volgen van de ontwikkelingen in de bouw en de huizenmarkt, de demografische ontwikkelingen en op grond hiervan de vraag naar woningen moeten leidend zijn bij een weloverwogen ruimtelijk beleid.

In tegenstelling tot in de Broeckgouw is de gemeente in de Lange Weeren geen eigenaar van de gronden. Maar door binnen de wettelijke kaders gebruik te maken van haar bevoegdheden zal het gemeentebestuur ook op deze locatie zorg dragen voor een planvorming, die aan de behoeften van de (toekomstige) inwoners beantwoordt.

Ten behoeve van woningbouw dienen zodanige voorwaarden te worden geschapen, dat voldoende woonruimte gecreëerd wordt voor alle categorieën burgers van onze gemeente. Er moeten voldoende, betaalbare woningen beschikbaar zijn en blijven voor gezinnen, senioren, eenpersoonshuishoudens en mogelijke andere woonvormen. Een goede samenwerking tussen de gemeente en woningbouwcoöperaties is essentieel om - waar nodig - verouderde buurten en wijken in passende stijl met de omgeving te renoveren en/of andere bestemmingen te geven.

Onze partij is en blijft tegen bebouwing van het IJmeer en Markermeer. Dit grootste zoetwaterreservoir van Europa moet worden behouden als uniek natuur- en recreatiegebied, dat daarbij ook nog van grote waarde is voor onze drinkwatervoorziening.

8. Onderwijs

Het CDA wil (jonge) mensen de kans geven zich optimaal te kunnen ontplooiën in hun kennis en vaardigheden. Goed onderwijs is de basis voor het succesvol functioneren in onze samenleving en vergroot de kansen op een inkomen en derhalve op bestaanszekerheid. Wij betreuren het dan ook zeer dat het huidige kabinet voornemens is de maatschappelijke stage af te schaffen, net nu deze goed van de grond gekomen is en hierover positieve geluiden te horen zijn. Er moet worden ingezet op het behoud van die stages, om zo te investeren in de vrijwilliger van de toekomst.

Zowel binnen het primair als het voortgezet onderwijs moet oog zijn voor de totale ontwikkeling van kinderen. Niet alleen aandacht voor taal en rekenen, maar ook voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Techniek is van groot belang vooral met het oog op het huidige en toekomstige tekort aan deskundige medewerkers op dit terrein. Het voortgezet onderwijs in Edam-Volendam kan zich

hiermee op meerdere fronten manifesteren. Contact tussen bedrijfsleven en onderwijs is daarbij van groot belang.

Een initiatief als het realiseren van een goede vishandelsopleiding in onze gemeente kan dan ook op onze steun rekenen.

Met de 'stelselwijzigingen passend onderwijs en de transitie jeugdzorg' wordt de verantwoordelijkheid voor hulp aan kinderen en gezinnen, die extra ondersteuning nodig hebben, gelegd bij het samenwerkingsverband van schoolbesturen en gemeenten. Het is van belang dat *met elkaar* de verbinding tussen passend onderwijs en zorg voor jeugd vorm wordt gegeven.

Bij de invulling van het passend onderwijs wil onze partij graag kleinschalige hulp dicht bij huis/ouders/scholen stimuleren. Tussen de diverse partners moeten korte lijnen en een goede samenwerking bestaan. Naast curatieve hulp moet ook worden ingezet op voorlichting.

Ook het beleid inzake voor- en vroegschoolse educatie (VVE) staat momenteel goed in de steigers. De regierol die de gemeente hierin speelt is belangrijk en past goed in het preventieve beleid, waar krachtig op wordt ingezet. Dat geldt ook voor het schoolmaatschappelijk werk (SMW). De verbindende rol, die het SMW kan spelen tussen school, centrum voor jeugd en gezin (CJG) en ouders, kan wellicht zwaardere (en dure) zorg voorkomen. Veelvuldig verzuim is veelal een voorbode van het afwijken van het rechte pad. Vroegtijdig ingrijpen door de leerplichtambtenaar kan vaak erger voorkomen. Zorg en onderwijs krijgen zo steeds meer met elkaar te maken.

De gemeente zorgt voor kwalitatief goede onderwijshuisvesting met aandacht voor een gezond leefklimaat. Met het realiseren van een nieuwe 'Blokwhere' in de Broeckgouw is in die wijk een belangrijke voorziening gewaarborgd. Temeer daar die school ook buitenschoolse opvang (BSO) verzorgt. Bij de bouw is extra aandacht geschonken aan duurzaamheid. Het CDA streeft er naar in overleg met de schoolbesturen op alle scholen energiezuinigheid en duurzaamheid te bevorderen.

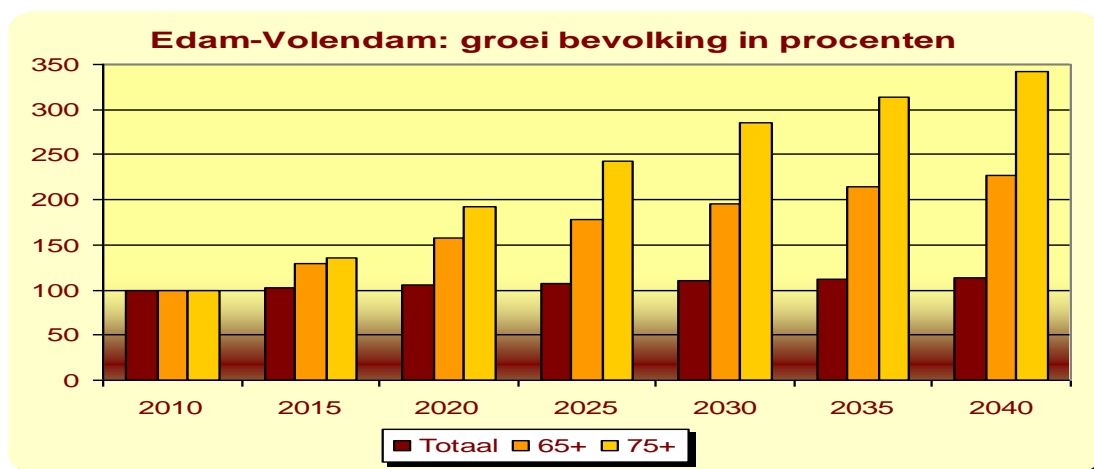
Voor de toekomst is een leerlingenkrimp te zien, vooral in Edam. Hier dient al op geanticipeerd te worden met een integraal huisvestingsplan, waarbij gekeken wordt naar bijvoorbeeld inhuizing van externe hulpinstanties of voor- en naschoolse opvang.

Een andere verantwoordelijkheid die bij de gemeente ligt is het leerlingenvervoer. Het CDA wil niet tornen aan de kwaliteit van het vervoer. Wel willen wij meer inzetten op leren reizen met openbaar vervoer. Dit uiteraard alleen waar dit mogelijk wordt geacht.

De keuzevrijheid tussen bijzondere of openbare scholen moet blijven bestaan.

9. Zorg

De vergrijzing in Edam-Volendam wordt steeds meer merkbaar. Het aantal senioren – vooral in Volendam - groeit aanzienlijk. De stijging van het aantal 75-jarigen vraagt onze serieuze aandacht.

Er vindt in de komende jaren een verdere overheveling plaats van zorgtaken van het Rijk (AWBZ) naar de gemeente (Wet Maatschappelijke ondersteuning -WMO). De Rijksoverheid draagt wel taken over aan de gemeenten, maar stelt hier onvoldoende financiële middelen tegenover. De zorg zal een zware wissel gaan trekken op het gemeentelijk budget. Toch kiest het CDA ervoor kwalitatief goede zorg te blijven bieden met aanvullende eigentijdse welzijnsvoorzieningen. Wij huldigen namelijk het standpunt dat de gemeente deze taken beter en goedkoper kan uitvoeren dan het Rijk. En niet onbelangrijk punt is dat we er dan zelf over beslissen.

Opname in een zorginstelling is niet meer zo vanzelfsprekend. De intramurale zorg beperkt zich steeds meer tot mensen die zwaardere zorg nodig hebben en echt niet meer zelfstandig kunnen wonen. Mensen die in eerste instantie minder hulp nodig hebben, moeten thuis blijven wonen of verhuizen naar een senioren- of aanleunwoning. De ervaring leert dat dit vaak een betere, goedkopere en door de betrokkenen gewenste oplossing is. In onze visie dient de gemeente langer zelfstandig (kunnen) wonen te stimuleren. Hierbij zal de wijkverpleegkundige een steeds grotere rol gaan spelen als verbindende factor tussen cliënt, huisarts en andere zorgverleners.

Het CDA is de mening toegedaan dat dagactiviteiten niet alleen moeten plaatsvinden in zorgcentra, maar dat hiervoor ook in toenemende mate ook PX en de Singel worden ingeschakeld. Hetzelfde geldt voor (sport)verenigingen waar mensen vaak tot op hoge leeftijd willen blijven komen. Het is een vorm van dagbesteding, waarvan de positieve effecten niet mogen worden onderschat.

En mensen die uiteindelijk toch noodgedwongen naar een verzorgings- of verpleeghuis moeten verhuizen, dienen in Edam en Volendam terecht te kunnen. Daarom zijn wij voorstander van lokale invloed op het toewijzingsbeleid bij opname in een dergelijke instelling of bij huisvesting in een woning in de zogenaamde 'zorgslang'. Een transparant toewijzingsbeleid, zoals bijvoorbeeld De Vooruitgang dat hanteert, kan daarbij als uitgangspunt dienen; niet in de laatste plaats omdat het van burgers een actieve rol vraagt om als woningzoekende te worden aangemerkt.

Het CDA zal zich, net als in het verleden, sterk maken voor het creëren van voldoende senioren- en aanleunwoningen en zet in eerste instantie in op wonen in 'de zorgslang'. De zorgslang is het lint van woningen waar passende zorg wordt geleverd.

Zoals reeds opgemerkt valt daarbij te denken aan herontwikkeling van de Maria-Goretti-lokatie met levensloopbestendige wooneenheden. Zo doende wordt een zorglint gecreëerd tussen Sint Nicolaashof – Roerstraat – Kielstraat - Julianaweg - Maria Goretticomplex - Boelenspark- Tulpenstraat en Saturnusstraat, waar onze senioren in een veilige en vertrouwde omgeving oud kunnen worden.

Verder achten wij het zinvol om permanent een aangepaste woning beschikbaar te houden voor het geval iemand door ziekte of handicap zodanig grote aanpassingen aan de 'eigen woning' behoeft, dat verhuizing een betere optie is.

Daarnaast vinden wij dat ook in Edam het aantal verpleeghuisplaatsen moet worden uitgebreid. Aangezien de oorspronkelijke plannen om ten zuiden van de Keetzijde een breed opgezet zorgcomplex te realiseren door ingediende bezwaren niet door konden gaan, dient nu naar andere mogelijkheden elders in de Broeckgouw en op de plaats van De Meermin te worden uitgezien. Dit kan in overleg tussen gemeente, woningcorporaties en zorgverleners worden uitgevoerd.

Een familielid, mantelzorger of vrijwilliger doet vaak heel veel werk kosteloos. Het CDA vindt het bemoedigend dat in de gemeenschap van Edam-Volendam ongelooflijk veel mensen, oud en jong, zich inzetten voor elkaar. Als ondersteuning nodig is, wil het CDA die graag (blijven) bieden via bijvoorbeeld de vrijwilligersmakelaar of de mantelzorgondersteuning. In de zorg is dat noodzakelijk om de komende golf van vergrijzing op te vangen. We moeten elkaar enthousiast maken. Je zult zien dat we het samen kunnen!

Edam-Volendam heeft nu een WMO-loket, een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en een wijksteunpunt waar o.a. een ouderenconsulent, vrijwilligersmakelaar, Wonen Plus en een mantelzorgondersteuner deel van uitmaken. Er komen echter nog meer zorgtaken richting de gemeente. Om ook in de toekomst de burgers zo goed en snel mogelijk te bedienen, wil het CDA één 'breed zorgloket' waar mensen direct verder op weg geholpen kunnen worden. Ook huisbezoeken dienen hierbij actief te worden ingezet om de zorgvraag beantwoord te krijgen, het zo geheten 'keukentafelgesprek'.

10. Samen doen

Als Christendemocraten zijn wij van mening dat iedere inwoner moet kunnen meedoen. In samenwerking met gemeente, vrijwilligers, verenigingen en maatschappelijke organisaties dienen mensen die wel willen, maar niet kunnen, te worden ondersteund.

Gezien de veranderingen in Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en een aantal andere sociale voorzieningen, die meestal ook een bezuiniging inhouden, zal het steeds moeilijker worden om het huidige niveau van zorg en ondersteuning te behouden. Vooral als wordt bedacht dat gemeenten veel nieuwe verantwoordelijkheden vanuit de Rijksoverheid krijgen toe geschoven zonder dat dit leidt tot extra financiële middelen. Hoe de decentralisatie precies zal plaatsvinden, moet nog worden uitgewerkt. Wel vast staat dat het meer presteren betekent met minder geld. Een voorwaarde vinden we dan ook dat alle middelen, die bedoeld zijn voor het sociale domein daar ook aan worden besteed. Advisering door WMO-raad en seniorenraad is hierbij van belang.

Hierbij moet in onze visie de grootst mogelijke inventiviteit aan de dag worden gelegd om kosten te besparen, zonder de kwaliteit van de voorzieningen aan te tasten. Gedacht kan worden aan een hoge graad van efficiëntie bij de inzet van middelen, samenwerking tussen gemeenten onderling, samenwerking tussen gemeente en maatschappelijke dan wel zorginstellingen en aan afspraken tussen gemeente en zorgverzekeringen, maar ook de inzet van vrijwilligers.

Ook de toekomstige rol van het Club- en Buurthuiswerk (PX en Singel) zal wat ons betreft moeten aansluiten bij de veranderingen binnen de WMO op het gebied van de AWBZ en jeugdzorg.

Zoals reeds gezegd in het hoofdstuk 'Zorg' kunnen bij vormen van dagactiviteit in zorgcentra, zoals thans al in Sint Nicolaashof, De Meermin en Meerwijck, ook PX en de Singel ingeschakeld worden.

Om het aantal burgers dat 'onderweg ergens uitvalt' zoveel mogelijk te beperken, is het van groot belang dat de start van kinderen goed is en dat de aandacht voor de jeugd onverminderd groot blijft.

Daarom moeten, ondanks de minder gunstige financiële positie, alle kinderen in staat worden gesteld hun talenten te ontplooien en mee te doen op school, bij sport, spel, hobby en ontspanning. Het in stand houden van de op dit terrein bestaande voorzieningen binnen de gemeente staat bij onze partij hoog in het vaandel. Dit geldt ook onverkort voor het centrum voor jeugd en gezin, waarbij indien nodig hulp en ondersteuning wordt verleend, voordat kinderen daadwerkelijk gaan ontsporen.

Mede door toedoen van 'Moedige Moeders' blijft in Edam-Volendam de aandacht voor drugs- en alcoholgebruik onverminderd groot. Het CDA ondersteunt het thans gevoerde alcoholontmoedigingsbeleid en de bestrijding van drugsgebruik en staat ook voor de komende jaren een streng handhavingsbeleid voor, om zo doende uitval door drugs en/of drank zo veel mogelijk te voorkomen.

Ook in de strijd tegen drank en drugs is het van groot belang dat het Club- en Buurthuiswerk, sportverenigingen en diverse andere maatschappelijke instellingen in staat gesteld blijven hun activiteiten, die worden ontwikkeld om de jeugd op te vangen, te ontplooien. Ondanks een teruglopende financiële armslag zal door ons worden geijverd om de bestaande voorzieningen voor de jeugd in stand te houden.

Ze worden namelijk des te belangrijker omdat in 2015 de 'jeugdzorg' naar de gemeente komt. Jeugdzorg betreft bijvoorbeeld jeugd- en opvoedhulp, pleeggezinnen, de kinderscherming, maar ook jeugdreclassering, zware instellingszorg, 'jeugd geestelijke gezondheidszorg' en zorg voor kinderen met een licht verstandelijke beperking. Een heel zware verantwoordelijkheid, waarvoor de gemeente echt klaar moet zijn op het moment van overgang. Er mag immers geen kind tussen wal en schip raken! Dus moet de zorgstructuur op het moment van overgang klaar zijn. Hierin is voor het Centrum voor Jeugd en Gezin een belangrijke rol weggelegd.

Het CJG en het zogenaamde hometeam van de gemeente worden steeds belangrijker. Daar worden probleemsituaties binnen bijvoorbeeld gezinnen (CJG) of van volwassenen (hometeam) besproken en opgepakt. De opgedane ervaring kan goed dienen als toegang tot de zorgtaken die de gemeente in 2015 krijgt.

11. Sport

In 2012 werd de gemeente Edam-Volendam uitgeroepen tot topsport gemeente van het jaar. Dat is op de eerste plaats natuurlijk een compliment voor de vele sporters en onze sportverenigingen. Maar ook als gemeente mogen we natuurlijk trots zijn. Het CDA vindt dat we ons tot het uiterste moeten blijven inspannen om, ondanks het financieel zware weer waarin we verkeren, de sportvoorzieningen op minimaal het huidige peil te houden. Sport is namelijk bij uitstek een middel om mensen aan elkaar te binden, verenigingszin te bevorderen en waarden als samenwerking, doorzettingsvermogen en discipline te versterken. Maar ook bevordert sportbeoefening een leefstijl die gunstig uitwerkt op de gezondheid. Sport is goed voor zowel lichaam als geest. Goede sportfaciliteiten dragen bij aan de kwaliteit van het leefklimaat en welzijn van ons allemaal.

Het stemt dan ook tot tevredenheid, dat in Edam-Volendam nagenoeg alle sporten beoefend kunnen worden. Dit zou niet mogelijk zijn zonder de inzet van honderden vrijwilligers, die zich vaak iedere week weer inzetten om anderen in staat te stellen actief te sporten. Ook is, door veel inzet en zelfwerkzaamheid van de (vrijwilligers binnen de) sportverenigingen, met ondersteuning van de gemeente, sprake van goede accommodaties. Het werk is echter nooit af. Het CDA vindt dat de gemeente alert moet blijven op het tijdig en op de juiste wijze plegen van onderhoud en daartoe dienen, ondanks de vele bezuinigingen die ons te wachten staan, de vereiste middelen te worden aangewend. Dit klemt te meer nu tengevolge van de crisis de beschikbaarheid van sponsorgelden, waar onder andere sportverenigingen en maatschappelijke organisaties zo van afhankelijk zijn, onder druk komt te staan.

In het hoofdstuk 'Zorg' is reeds opgemerkt dat onze partij het Maria Goretti-complex wil gaan inrichten ten behoeve van levensloopbestendige wooneenheden voor senioren. Indien de haalbaarheidsstudie die momenteel plaatsvindt positief is, kan de tot nu toe hier gevestigde turnhal van Sint Mauritius worden verplaatst naar de Broeckgouw. Omdat ook sprake is van herontwikkeling van sporthal de Seinpaal en de bouw van een nieuwe hal nabij de Waterdam, zou het CDA dit graag in relatie tot elkaar zien. Verder wordt hierbij gepleit voor een zorgvuldig proces, waarbij ook de omwonenden en belanghebbende sportverenigingen nadrukkelijk worden betrokken.

12. Kunst en Cultuur

Kunst en Cultuur verrijken de samenleving. Onze gemeente herbergt veel (top)talent. Niet alleen op sportgebied, maar ook op het terrein van zang en muziek wordt Edam-Volendam al decennia lang op het hoogste niveau vertegenwoordigd. Het gemeentelijk beleid dient ook op het gebied van kunst en cultuur gericht te zijn op faciliteren en stimuleren. In samenwerking met een organisatie als bijvoorbeeld het Club- en Buurthuiswerk moet er voor worden geijverd dat mogelijkheden en ruimte (blijven) bestaan om artiesten en kunstenaars (jong en oud) zich blijvend kunnen ontwikkelen en hun creativiteit kunnen blijven ontplooiën op het gebied van kunst en cultuur.

Culturele evenementen als de zogenaamde Muziekdag, Waterdag, 3^e Klaphekfestival, Singelfestival en het Volendammer weekend zijn niet alleen geschikt om een podium te bieden aan muzikleerlingen, startende muzikanten en/of andere (amateur)kunstenaars, maar zouden ook kunnen worden ingezet om onze gemeente meer nadrukkelijk op de culturele kaart te zetten.

Het CDA acht het daarom van groot belang dat initiatieven voor culturele evenementen worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

In navolging van het goed functionerende sportplatform is er inmiddels ook een cultuurplatform opgericht en is in samenwerking met de culturele partners een beleid opgesteld. Hierin wordt vooral ook betere onderlinge samenwerking en afstemming, alsmede een goede communicatie met de gemeente beoogd. Het CDA vindt het belangrijk dat dit goed van de grond kan komen, zodat efficiënter met middelen en menskracht wordt omgegaan, opdat kunst en cultuur zoveel mogelijk behouden en versterkt kunnen worden.

13. Openbare orde en Veiligheid

Zoals ook al is geschreven in het hoofdstuk 'Samen doen' juichen wij de aandacht voor het tegengaan van drugs- en alcoholgebruik binnen onze gemeente en de voortzetting van een streng handhavingsbeleid toe. Dit speelt des te meer, nu het toezicht op naleving van de drank- en horecawet vanaf 2013 geheel bij de gemeente ligt en zij meer bevoegdheden krijgt op het terrein van regelgeving en handhaving. Het gemeentebestuur moet zich zoveel mogelijk beijveren om misbruik van alcohol of het drinken van alcohol op te jonge leeftijd tegen te gaan, door de hiervoor gegeven juridische mogelijkheden zo veel mogelijk te benutten.

Ter ondersteuning van fysiek toezicht lijkt het aanbrengen van camera's in het uitgaansgebied van Volendam een goede zaak. Gepleit wordt derhalve voor een onderzoek naar de voor- en nadelen van camera's in de strijd tegen drugs en drankgebruik door jongeren.

Wij zijn de mening toegedaan dat de gemeente, naar beste vermogen, de veiligheid voor onze burgers en bezoekers moet waarborgen. Dit geldt zowel voor zaken waarvoor de gemeente primair verantwoordelijk is (bijvoorbeeld het goed onderhouden van openbare voorzieningen, straten en stoepen) als voor zaken waar de gemeentelijke verantwoordelijkheid goede en duidelijke regelgeving vereist en vooral een goed en afdoend toezicht inhoudt. Met name denkt het CDA ook aan de nachtelijke veiligheid op en rond de industrieterreinen binnen onze gemeente.

Bij nieuwe, maar zeker ook bij bestaande regelgeving moet wel steeds kritisch worden gekeken naar het nut en de noodzaak hiervan. Ondernemers en burgers klagen al jarenlang over een steeds bemoeizuchtiger overheid, maar toch neemt het aantal regels en regeltjes steeds meer toe. Soms komt het voor dat regels zelfs in strijd met elkaar zijn. Onze partij wil de regeldruk voor ondernemers en burgers zoveel mogelijk tegengaan.

Binnen niet al te lange tijd zullen de lokale brandweerkorpsen uit onze regio overgaan in een regionaal korps Zaanstreek-Waterland. Het CDA hecht er veel belang aan dat de korpsen uit Edam en Volendam hun eigen lokale karakter kunnen behouden. De vrijwilligers, die veelal ter plaatse wonen en werken, vormen het hart van de brandweer en er moet voor worden gewaakt dit zo te houden.

Veiligheid voor de burgers van Edam-Volendam houdt ook in een adequate bescherming tegen het water van het Markermeer. Omdat de Markermeerdijk tussen Edam en Amsterdam niet meer voldoet aan de veiligheidseisen, onvoldoende stabiel is en op sommige plaatsen niet hoog genoeg, moet de waterkering worden versterkt. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) gaat in de concept-plannen uit van een oeverdijk tussen de sluis in Edam en Kras Recycling. Een oeverdijk is een breed dijklichaam en vormt een soort aflopende oever tussen 50 en 100 meter

breed, die buitendijks wordt aangelegd in het water. Hierbij blijft de huidige dijk bestaan, maar die heeft dan geen waterkerende functie meer. Vanaf de bocht in de dijk bij Kras tot aan het Kleiperk komt, volgens de huidige plannen, een nieuwe buitenwaartse dijk. Ook hier geldt dat de huidige dijk blijft bestaan, maar zonder waterkerende functie.

Alhoewel het versterken en het op peil houden van de waterkering geen verantwoordelijkheid is van het gemeente, is het CDA van mening dat het gemeentebestuur bij verdere ontwikkeling en uitwerking van de plannen wel de vinger aan de pols moet houden. Er moet, indien nodig, worden gepleit voor een zo veilig en duurzaam mogelijke versterking van onze bescherming tegen het water.

14. Verkeer en Vervoer

Behalve waterkering is de Markermeerdijk tussen Kras Recycling en de Haven in Volendam een rijweg, waarop nu nog verkeer rijdt. Het al dan niet auto- en/of busvrij maken van de dijk is al tientallen jaren een punt van discussie, dat veel burgers binnen de gemeente bezighoudt. Gezien de aanwezigheid van bedrijven, die bereikbaar moeten blijven voor gemotoriseerd verkeer, is het - zonder het bieden van reële alternatieven - auto- en busvrij maken van de dijk moeilijk, om niet te zeggen onmogelijk.

Het staat voor het CDA buiten kijf, dat in samenspraak met HHNK wordt gezocht naar mogelijkheden om de - in verband met de veiligheid - aan te leggen nieuwe waterkering niet alleen van nut te doen zijn als waterkering, maar ook een functie te laten vervullen bij het bereikbaar houden van Hotel Spaander en de omliggende toeristische bedrijven. Samenwerking kan dan niet slechts voordeel bieden bij de ontwikkeling van een nieuwe verbinding naar de Haven, maar ook het verkeersvraagstuk op de dijk grotendeels oplossen. Wij zijn verheugd dat het fiets- en voetpadenplan van onze CDA-Gedeputeerde Jaap Bond momenteel in een afrondende fase verkeert. Dit plan, dat ook op onze dijk voorziet in fiets- en wandelvoorzieningen, past uitstekend in de mogelijkheden die een vooroever onze gemeente kan bieden. Zeker met een rijweg benedendijks betekent het fiets- en voetpadenplan een versterking van de recreatiemogelijkheden binnen onze gemeente.

Gezien het bovenstaande zet het CDA duidelijk vraagtekens bij de aanleg van een kostbare afrit bij Wullempie. Wij zijn van mening dat het beter is de ontwikkelingen rond de versterking van de waterkering af te wachten, om daar eventueel op in te spelen.

Niet alleen de huidige bereikbaarheid van Edam-Volendam is belangrijk, maar zeker ook een derde ontsluitingsweg op de N244 en N247. Al jaren wordt hierover gesproken. Wij begrijpen dat het in deze tijd van teruglopende financiële armslag moeilijk zal zijn, maar vinden toch dat moet worden onderzocht of middelen zijn vrij te maken, dan wel subsidies zijn te verwerven voor de aanleg van een nieuwe weg langs de CAI-mast, die aansluit op de N247 en de N244.

Behalve een betere doorstroming in de ochtend- en middagspits op de Dijkgraaf Poschlaan, een afname van verkeerslawaaï, luchtverontreiniging en toename van de veiligheid in deze omgeving, zal ook de ontlasting van de Julianaweg van zwaar verkeer met bestemming het industrieterrein een belangrijk voordeel zijn.

Omdat fietsers en voetgangers nog altijd de meest kwetsbare verkeersdeelnemers zijn, wordt in overleg met de 'verkeersouders', gepleit voor een merkbare verbetering van de zogenaamde schoolroutes binnen onze gemeente en een veiliger omgeving van de scholen. Met name de lange

weg van en naar de nieuwe Blokwhere verdient speciale aandacht. Ook de voetgangers- en fietsoversteek tussen Heideweg-Hoogedijk van Katwoude en Zuidpolderlaan-Broekgouwstraat dient in onze optiek zo snel mogelijk te worden geoptimaliseerd. Behalve fysieke maatregelen denkt onze fractie hierbij ook aan 'verkeerseducatie voor kinderen en ouders'.

Wij blijven aandacht vragen voor de toegankelijkheid en begaanbaarheid van de openbare ruimte voor mindervaliden. Openbare gebouwen en winkels moeten hier zoveel mogelijk voor toegerust zijn. Belangrijk is ook dat zoveel mogelijk mensen optimaal gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer.

15. Milieu

Het CDA is de overtuiging toegedaan dat, daar waar mogelijk en betaalbaar, meer gebruik moet worden gemaakt van duurzame energie en dat de gemeente actief kan bijdragen aan een vermindering van CO₂- uitstoot. Geloof wordt gehecht aan het concept van 'Power to the People' oftewel 'Het begint bij de mensen zelf'. Ook in onze gemeente verschijnen steeds meer zonnepanelen op de daken. En landelijk zie je steeds meer burgerinitiatieven op het gebied van decentrale opwekking van energie, bijvoorbeeld door samenwerking in de vorm van een coöperatie. Decentrale opwekking van energie door (groepen) burgers draagt bij aan de transitie naar een duurzame wereld, is goed voor de sociale cohesie en geeft bovendien een impuls aan de bouwsector. Zo zijn er bijvoorbeeld steeds meer initiatieven voor het gezamenlijk inkopen van zonnepanelen.

Dergelijke initiatieven, die een voorbeeld zijn van de toenemende zelfredzaamheid in de samenleving, worden van harte gestimuleerd en ondersteund en wij zien hierin voor de gemeente een belangrijke en kosteloze rol. Organiseren van gemeentelijke voorlichtingsavonden, snel afgeven van vergunningen voor dit soort initiatieven en beoordeling van nieuwbouwplannen op mogelijke toepassing van decentrale energieopwekking zijn daarbij van belang.

Een andere stimulans is gelegen in de voorbeeldfunctie en de educatieve rol. Zoveel mogelijk gemeentelijke gebouwen en scholen moeten worden voorzien van zonnepanelen, waarbij zoveel mogelijk gebruik moet worden gemaakt van rijks- en provinciale subsidies. Wij verwachten van de gemeente een actieve en ondersteunende rol. Bij verbouw en nieuwbouw van gemeentelijke gebouwen moeten de mogelijkheden voor isolatie en WKO (warmte/koude opslag) optimaal worden benut en dient energiezuinige straatverlichting te worden aangebracht, als vervanging aan de orde is. Naast het belang van de voorbeeldfunctie speelt ook het financieel-economisch effect van structurele kostenverlaging een rol.

16. Financiën

In de voorgaande hoofdstukken waren de bezuinigingen door de Rijksoverheid, gepaard gaande met meer overgedragen taken naar de gemeente, een terugkerend thema. Maar niet ondenkbaar is ook, dat tengevolge van de recessie de legesopbrengsten flink zullen teruglopen en dat meer burgers door verlies van werk of andere problematieken een (financieel) beroep zullen doen op de gemeente.

Dat noopt er toe dat uiterst kritisch moet worden omgegaan met het starten van nieuwe, dure projecten. Zaken, die uitstel kunnen lijden, zullen meer dan in het verleden ook werkelijk uitgesteld moeten worden. Voor alles zal naar de mening van het CDA moeten worden gewerkt aan het in stand en op peil houden van de bestaande voorzieningen, zeker die ten behoeve van de jeugd. Bij

nieuwe taken, die aan de gemeente worden opgedragen, dan wel door de politiek op de agenda worden gezet, moet meer dan ooit voordeel worden gezocht in samenwerking. Maar soms kan al een (kleine) herschikking binnen het personeelsbestand ook besparend werken.

Van het CDA mag worden verwacht dat alert en efficiënt met de beschikbare middelen wordt omgegaan en dat bij iedere (nieuwe) uitgave wordt gekeken naar nut en noodzaak hiervan. En dat met de grootst mogelijke inventiviteit wordt gezocht naar mogelijke besparingen, op zowel de bestaande voorzieningen als op nieuwe investeringen, zonder echter het niveau aan te tasten en/of in te boeten op kwaliteit. Ook moet de inzet van middelen kritisch gevolgd worden op doelmatigheid en rechtmatigheid en is een efficiënt ingerichte gemeentelijke organisatie die op haar taak berekend is van eminent belang.

17. Rol van de gemeente

Het CDA acht het van belang dat de gemeentelijke visie over wonen, werken, ondernemen en recreëren door haar inwoners breed wordt gedragen. Deze visie moet bekend zijn bij iedere ambtenaar, die daar dan ook naar handelt. Een breed gedragen visie en een hierop aangepaste houding en gedrag zullen leiden tot een moderne, klantgerichte organisatie. Voorgescreven termijnen bij het communiceren met de burgers moeten worden gerespecteerd. Overschrijding hiervan moet tot het uiterste worden beperkt.

Regelgeving moet eenduidig en voor iedereen begrijpelijk zijn. Regelmatig toetsen of verordeningen nog functioneel en actueel zijn is belangrijk. Verder moet, zoals reeds eerder vermeld, overregulering worden voorkomen. Gemeentelijke regelgeving die haar nut heeft verloren, moet worden ingetrokken.

Volgens het CDA moet de gemeente werken op basis van vier uitgangspunten:

- **Rechtvaardigheid:** Gestelde regels worden, zonder onderscheid des persoons, voor iedereen op dezelfde wijze toegepast.
- **Solidariteit:** Het gemeentelijk beleid moet erop zijn gericht dat zoveel mogelijk inwoners en zeker de jeugd toegang hebben tot gemeentelijke voorzieningen voor sport, kunst en cultuur.
- **Gespreide verantwoordelijkheid:** Een overheid alleen kan niet voor alles zorgen. Hiervoor is medewerking en verantwoordelijkheid van vele geledingen in de maatschappij vereist. Denk aan scholen, sportverenigingen, maatschappelijke of sociale instellingen, maar ook aan ondernemers en uiteraard de 'gewone' burgers. Als iedereen haar of zijn steentje bijdraagt en de gemeente op haar beurt, waar nodig en mogelijk, faciliteert, kunnen we samen een eind komen.
- **Rentmeesterschap:** Als een goed rentmeester vindt het CDA, dat een goed bestuur niet alleen zorgt voor de huidige burgers. Bij alle beslissingen dient te worden nagegaan of en in welke mate de volgende generaties zullen worden belast met de gevolgen van nu genomen besluiten. Uitgangspunt van het Christendemocratisch handelen is, dat de wereld in goede staat aan onze kinderen en kleinkinderen wordt overgedragen. Met name moet dus ook een (gemeente)bestuur alert zijn, waar het gaat om zaken die het milieu belasten of uitputten.